

موسسه عالی پژوهش‌های اجتماعی

درخواست ارائه طرحنامه (RFP)

عنوان طرح:

آسیب شناسی تعدد قوانین بازنستگی پیش از موعد در صندوق تامین اجتماعی

سازمان درخواست کننده:

اداره کل فنی مستمریها

سازمان تامین اجتماعی

گروه پژوهشی:

گروه حقوق اجتماعی

❖ بیان و توصیف مسئله

بازنشستگی پیش از موعد در برخی از مشاغل و حتی در برخی موارد به عنوان یک سیاست اقتصادی با هدف کاهش نرخ بیکاری در بسیاری از کشورها مرسوم بوده و در مواردی تصویب و اجرایی شده است. از جمله آنها می توان به نظام حقوقی لهستان، فرانسه و چین اشاره کرد. هر کدام از قوانین مربوط به بازنشستگی پیش از موعد دارای آثار و نتایج مختلف است که تاثیر آن بر منابع و مصارف سازمان تامین اجتماعی، یکی از آنها است. تجربه جهانی نشان می دهد که بیشتر موارد بازنشستگی پیش از موعد، مربوط به قوانین مربوط به مشاغل سخت و زیان آور که حداقل سن بازنشستگی در این نوع مشاغل که طبقه بندی شده و مشخص است، در نظر گرفته شده است. اگرچه یکی از اهداف بازنشستگی پیش از موعد، کنترل خروجی بازار کار و سن خروج از کار می تواند باشد اما بررسی سایر نظام های حقوقی نشان می دهد که دولت ها کمتر با هدف کاهش بیکاری دست به تصویب قوانین مختلفی که امکان بازنشستگی پیش از موعد برای رسته های مختلف شغلی فراهم می کند، می زنند.

بررسی ها نشان می دهد که قلمرو شمول قوانین بازنشستگی پیش از موعد در قانون تامین اجتماعی سال ۱۳۵۴ و اصلاحیه های بعد از آن بسیار متعدد بوده است و همه تبصره های ماده ۷۶ قانون تامین اجتماعی از جمله مصادیق این نوع بازنشستگی هستند. تصویب قوانین بسیاری که در زمره قوانین بازنشستگی پیش از موعد قرار می گیرد، منجر به آن شده میانگین سن بازنشستگی در کشور کمتر از ۵۲ سال باشد و از همین رو، کارکرد صندوق ها از جمله سازمان تامین اجتماعی را تحت تاثیر قرار دهد. این پژوهش، به تحلیل همه قوانین و مقررات مربوط بازنشستگی پیش از موعد پرداخته و با رویکرد آسیب شناسانه، این موضوع را بررسی می کند که آیا امکان تجمیع، تنقیح و اصلاح این قوانین و ایجاد یک نظام واحد و یکپارچه بازنشستگی پیش از موعد با رویه یکسان وجود دارد؟

❖ اهداف

در انجام این طرح دو دسته از اهداف اصلی و فرعی، مورد نظر محقق باید قرار گیرد. فهرست این اهداف به شرح ذیل می باشد:

❖ اهداف اصلی

بررسی آثار حقوقی تعدد قوانین بازنشستگی پیش از موعد بر سازمان تامین اجتماعی

❖ اهداف فرعی

- بررسی مبانی و اصول حقوقی مرتبط با بازنشستگی پیش از موعد با رویکرد تطبیقی با سایر نظام های حقوقی و مقایسه نامه های سازمان بین المللی کار

- تبیین وضعیت موجود حقوقی با بررسی قلمرو شمول قوانین بازنشستگی پیش از موعد
- امکان سنجی اصلاح نظام حقوقی حاکم بر بازنشستگی پیش از موعد
- ارائه پیشنهادات حقوقی باتوجه به اصلاحات پارامتریک سازمان

❖ شرح خدمات

- بررسی آثار حقوقی تعدد قوانین بازنشستگی پیش از موعد در سازمان
- بررسی کامل قوانین و مقررات مرتبط با بازنشستگی پیش از موعد در ایران
- بررسی تطبیقی نظام حقوقی بازنشستگی پیش از موعد در سطح بین المللی
- ارائه راهکارهای حقوقی برای رفع چالش های حاصل از وجود قوانین و مقررات متعدد بازنشستگی پیش از موعد (بار مالی، ورود مجدد به بازار کار، فرار بیمه ای و...)
- امکان سنجی تجمیع و تنقیح قوانین مربوط به بازنشستگی پیش از موعد (شناسایی قوانینی که اجرا نمی شوند، قوانینی که راه فرار قانونی را فراهم می کنند، تعیین ناسخ و منسوخ ها، قوانینی که منجر به ایجاد رویه های چندگانه شده اند و...)

❖ خروجی های مورد انتظار

- ارائه بسته سیاست گذاری جهت ساماندهی قوانین بازنشستگی با قابلیت عملیاتی شدن به قوه قانونگذار
- معرفی بسترهای حقوقی لازم جهت اجرای بسته پیشنهادی.
- تبیین ضعف های قانونی و اجرایی و ارزیابی علمی قوانین بازنشستگی پیش از موعد که تاکنون اجرایی شده اند.
- نقاط ضعف ساختاری و اجرایی قوانین بازنشستگی پیش از موعد در ایران مبتنی بر توازن منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی.
- راهکارهای اصلاح عملکرد قوانین بازنشستگی پیش از موعد در ایران به منظور پایداری منابع و مصارف سازمان تأمین اجتماعی.
- راهکارهای اصلاح عملکرد قوانین بازنشستگی پیش از موعد در ایران با هدف ایجاد اشتغال پایدار و کاهش بیکاری.

	فرم درخواست طرحنامه (RFP)	 موسسه عالی پژوهش‌های ایران
--	---------------------------	--

❖ محدوده مکانی و زمانی

محدوده مکانی طرح، سازمان تامین اجتماعی ایران است.

نام و سمت نماینده تام الاختیار معاونت/کارفرما :	
نام و نام خانوادگی معاون یا بالاترین مقام اجرایی حوزه:	
نام و امضاء نماینده کارفرما:	تاریخ تکمیل فرم: